



**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

35. An si Religiosus det alteri Religioso ejusdem Monasterii libros, vel alia
magni valoris, peccet contra votum paupertatis? Ex part. 7. t. 11. & Misc.
2. r. 20.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76429)

§. 1. **N**egatiuè respondent Villalobos in summ. tom. 2. tract. 35. diffic. 14. num. 5. vbi sic ait: *Dize Nauarro, que de licencia presumpcia podria llevar sus escritos de mano, que fuesen inuitiles à la primera Religion, quales parece que son los apuntamientos de los estudiantos, porque en este caso se puede presumir la licencia del Superior. Mas no podra llevar los papeles de importancia sin licencia del Prelado.* Sic ille, & post illum Hieronymus Rodriguez in compen. qq. Regul. resol. 123. num. 82. & Faustus in Thes. Rel. g. lib. 5. q. 386. num. 3. Hac opinio est probabilis.

3. Sed contrariam non minus probabilem etiam esse existimo, quam alibi etiam docui & tenet Ioannes Valerius in differ. vtr. fori. ver. Regularis, differ. 8. allegatam n. 2. nisi scripta sint omnino correcte per Authorem, & Domus transeuntis velit illa typis mandare, vnde ait Valerius: Vidi quemdam Religiosum doctissimum secum detulisse duos libros à se compositos, nulla ad id licentia à suo Prælo petita, qui Religiosus erat ex Societate Iesv, & transitum fecerat ad nostrum Ita Valerius.

RESOL. XXXII.

An si Religiosus largiatur munera alteri Religioso, incidat in pœnas huius Bullæ? Ex part. 1. tract. 6. Refol. 18.

§. 1. **V**idetur respondendum affirmatiuè: quia in hac Constitutione prohibentur largitiones munerum inter ipsos Religiosos: & ita tenet Barthol. à S. Fausto in thes. lib. 8. q. 209. n. 2. & Paulinus Berti in explic. huius Bullæ p. 1. fol. 414. col. 2.

2. Sed ego puto, quod si aliqua ambitio in Religiosis non præsumitur, largitio munerum inter ipsos non est prohibita. Et colligitur aperte ex verbis Bullæ: *ibi: Ne praua ambitione impulsus.* Vnde Religiosus qui alteri Religioso præberet munera, sine vilo ambitionis intento, non includeretur sub hac prohibitione: nam, vt diximus, hæc prohibitio fundatur in præsumptione ambitionis: vnde, si ea cesset, cellabit etiam prohibitio, saltem in foro conscientie: lex enim fundata in præsumptione, non obligat in conscientia, si præsumptio deficiat. Et ita in terminis nostræ Bullæ resoluit hoc quaesitum Ioan. Valerius in diff. vtriusque fori verb. munera. n. 82. Vide infra Refol. 33.

RESOL. XXXIII.

An si in aliquo speciali casu Religiosus largiendo munera nec dissiparet bona Religionis, nec tale donum illa fuerit ambitionis occasio incidat in pœnas huius Bullæ?

Et explanatur, quod quando cessat finis adæquatus legis in particulari, cessat obligatio legis. Ex part. 1. tr. 6. Refol. 33.

§. 1. **R**espondeo negatiuè quidquid in contrarium asserat Faustus in thes. Relig. lib. 8. quaest. 209. & Paulinus Berti in explicat. huius Bull. part. 1. 3. part. 2. disp. 15. sect. 3. num. 18. quia finis Constitutionis pontificiæ fuit, tollere occasionem ambitionis, & dilapidationis honorum: sed in nostro casu cessat ratio, & finis legis: ergo lex non obligat.

2. Sed quia codex rarus est ponam per extensum verba Granadi, qui ita asserit: [Licet leges condantur propter bonum commune, adhuc ea obligant

etiam singulos subditos in particulari, & in singulis habent vim eæ rationes, propter quas conduntur. Vnde, quando in aliquo particulari cessant, cessat quoque legum obligatio: vt g. lex non largiendi munita, quam Clemens VIII. edidit, condita fuit propter commune bonum Religionis: sed tamen singulos obligabat, & in singulis habebant vim rationes illius Constitutionis, nempe, ne dissiparetur patrimonium Christi Domini, nec esset occasio ambitionis: quare, si in aliquo speciali casu, nec Religiosus dissiparet patrimonium Christi, nec vlla foret occasio ambitionis, consequenter ceteri deberet lex non obligare.] Ita ille, & ex nostris P. Megala consil. 33. n. 6. Et satis quidem probabiliter: nam, vt * alibi fuit probatum est, quando cessat finis adæquatus legis in particulari, cessat obligatio legis, vt præter Granado docet noster P. Megala vbi sup. & in 2. lib. 1. cap. 7. quaest. 2. num. 55. Soula in hac Bulla. fund. 5. Henriquez lib. 1. cap. 17. n. 2. in Glossa, lit. O. Nauarrus tom. 4. comment. in rub. de iudiciis, num. 74. & seq. Abbas in c. quia in insulis de regul. Angelus ver. lex. n. 4. cas. 2. Sà verb. lex, n. 2. & verb. ludus, num. 1. quidquid in contrarium asserant Valquez, Suarez, Sanchez, Molina, Salas, & alij, alibi à me refutati in tract. de legib.

* A ibi laud in Resoluc. tionibus, que hic sunt in tom. 6. tr. 1. R. fol. 70. 71. 72. & in multis alijs positus in annot. Ref. 1. huius not.

RESOL. XXXIV.

An Religiosus possit præbere aliquod munus Religioso eiusdem Monasterij?

Et an hoc etiam extendatur, non solum ad Religiosos eiusdem Monasterij, sed etiam ad alios Religiosos eiusdem tamen Religionis?

Et an res comestibiles receptæ cum licentia Prælati possint dispensari in extraneos in magna quantitate, & non obtante, quod sint magni pretij? Ex part. 1. tr. 6. Refol. 39.

§. 1. **N**egatiuè respondet Coriolan de cas. reserv. p. 2. cas. 8. n. 6. si præbeat rem notabilem.

Et si quis scire velit, in qua quantitate hoc fieri liceat, respondeo cum Ledesma in addit. tom. 2. cap. 4. dub. 6. fol. mibi 95. vbi sic asserit: *Si vn Religioso da à su compañero vn Rosario, ò vnos cochillos, ò vnos lienços de narizes, que en dineros valdrian diez, ò doze reales, no tendria escrúpulo: que el Religioso los diese à otro Religioso del mismo Conuento. Lo mismo digo de otras cosas parecidas, y semejantes, que no se pueden poner à qui por ser tan menudas; como sean deste precio poco mas, ò poco menos, no ay que tener escrúpulo de pecado de propiedad contra el voto de la pobreza.* Ita ille qui non solum hoc extendit ad Religiosos eiusdem Monasterij, sed ad alios Religiosos, eiusdem tamen Religionis. Et hanc sententiam docet Peirinus de Relig. tom. 2. cap. 2. quaest. 2. §. 6. qui etiam notat, res comestibiles receptas cum licentia Prælati, posse dispensari in extraneos, in magna quantitate, & non obtante, quod sint magni pretij: quia in istis semper præsumitur licentia Prælati. Sed an hæc omnia in præsentî Resolnt. posita sint probabilia in praxi, remitto me arbitrio aliorum.

Sup. hoc in Refol. seq. & supra lege doctrinâ §. vlt. Refol. 23.

RESOL. XXXV.

An si Religiosus det alteri Religioso eiusdem Monasterij libros, vel alia magni valoris, peccet contra votum paupertatis? Ex part. 7. tract. 11. & Misc. 2. Ref. 20.

§. 1. Ad

Sup. hoc in
Ref. præteri-
ra, & fege
doctrinā al-
terius §. eius
annot.

§. 1. **A**D hoc dubium affirmatiuè respondet Cardinal. de Lugo *de iust. & iur. tom. 1. disp. 3. sect. 8. num. 176.* vbi sic ait: Si Religiosus aliquis dat alteri Religioso eiusdem Conuentus librum valoris quinque aureorum, Manuel Rodriguez, quem affert & Sequitur Sanchez *d. lib. 7. cap. 19. num. 66.* putat non esse mortale, quia cum liber ille manere debeat in eodem Conuentu, non videtur esse grauius iniurius Prælatus; parum enim extrahitur ab vtu communi per illam donationem. Et in vniuersum Pater Suarez *op. 3. de Relig. lib. 8. c. 1 §. n. 6.* obseruat maiorem quantitatem requiri ad culpam grauem quando, aliquis dat aliis Religiosis eiusdem Conuentus, cum res illæ maneant adhuc intra eandem Communitatem, nisi forte fiat distributio ex bonis, quæ adhuc in communi referuata sunt pro tota Communitate. Vnde infert idè Suarez, multum diminui de grauitate huius culpæ, ac per consequens maiorem materiam requiri ad culpam grauem, quando vnus Religiosus tribuit alteri Religioso eiusdem Conuentus vltim rei sibi iam concessæ à Superiore ad eundem, vel similem. vltim. Ita Cardinal. de Lugo.

Sup. hoc supra in fine
Refol. 14. &
cum eiusdem
DD. citatis
in §. vlt. huius
Ref. infra
in Ref. 61. §.
vlt.

2. Sed negatiuæ sententiæ adheret Caramuel *in reg. D. Bened. disp. 64. n. 96 §.* vbi ita asserit. Religiosus potest dare quæcūque alteri filio eiusdem domus, quin peccet contra paupertatem. Vnde non solum libros cuiuscumque pretij, & vestes quascumque, sed etiam picturam cuiuscumque valoris, licet excederet pretium millium ducatorum posset Monachus dare Confratri. Ratio est manifestissima; quia hic nullum detrimentum fit bonis Monasterij, nam ipsius illæsum dominium conseruatur. Vltim non est contra Monasterium; quid enim huius refert, quòd talis pictura sit in cubiculo Ioannis, aut Pauli? solum hic iniuria fit Prælato, sine cuius licentia dantur munera, cum sit expressum *in Reg. cap. §. 4.* sine Abbatis licentia nulla munera nec à Confratribus accipiendæ esse, atque ideo qui talem picturam aut aliam rem summæ valoris dedit contra Prælati præceptum Obedientiæ, peccabit sanè mortaliter, sed non contra Paupertatem. Qui in talibus rebus contra Abbatis præceptum Obedientiæ non operatur peccat contra Regulam in foro exteriori, in quo est puniendus; & poena corporalis sufficit ad conseruationem disciplinæ. Ita Caramuel. qui citat Llamas, & Fagundes, quibus adde nouissime Machadum *de perf. Conf. tom. 2. lib. 5. par. 2. tr. 1. docum. 8. n. 7.* qui adheret sententiæ Caramuellis me citato.

RESOL. XXXI.

An quando Religiosi inter se largiuntur munera de rebus minimis, necessarium sit habere licentiam expressam, & in scriptis suorum Superiorum? Ex p. 1. tr. 6. Ref. 20.

§. 1. **A**ffirmatiuè respondet Betti *in expos. huius Bullæ p. 2. caf. 3. fol. 417. col. 2. in fin.* & ex parte Barthol. à S. Fausto *in thes. Relig. lib. 8. q. 219. n. 5.* Et ratio est: quia ita asserunt verba Bullæ.

2. Sed mihi probabilis videtur contraria sententia, quæ asserit, dictam approbationem intelligendam esse in ordine ad Religiosos, de quibus aliqua ambitio timeri potest: secus autem de Religiosis, in quibus prædicta ambitio non timetur. Et in his non est necessaria licentia Superioris expressa, & in scriptis: sed sufficit licentia tacita, & multò magis verbalis, saltem in foro conscientie. Et idè Bartholomæus à S. Fausto, *vbi supra*, idem sentit de licentia in scriptis: putat enim, hanc esse necessariam tantum in ordine ad forum externum. Et absolute hanc opinionem

docuit Ioan. Valerus *in diff. vtriusque fori, verb. monera, num. 83.*

RESOL. XXXVII.

An dictam licentiam habere debeat Religiosus super, quoties vult donare? Ex part. 1. tr. 6. Refol. 21.

§. 1. **I**acobus de Graffis *de cas. reseru. lib. 3. cap. 47. §. 8.* affirmatiuam tenet sententiam.
2. Sed Bartholomæus à S. Fausto, *vbi supra*, p. 212. & Ioan. Valerus *num. 86.* negatiuam amplexi sunt: asserunt enim, sufficere licentiam obtentam semel pro semper: & quidem durum esset requiri specialem licentiam in quacunque largitione: sufficit igitur generalis. Et ratio est: quia à iure communi non est recedendum, nisi quatenus ius nouum cogit: sed de iure antiquo sufficere licentia generalis in scriptis. Et ita etiam præter Doctores citatos, aduersus Graffium tenet hanc sententiam Paulinus Betti *in expos. huius Bullæ, part. 2. dub. 1. fol. 417. col. 2. circa finem.*

RESOL. XXXVIII.

An Religiosus, seu Monialis cum licentia tacita peccet mortaliter alienando, vel recipiendo aliquid clandestine; sciens illum modum clandestinum Superiori displiciturum?

Et supponitur, ut Religiosus det, vel accipiat aliquid sine voti paupertatis fractione sufficere tacitam, vel probabiliter præsumptam Superioris voluntatem in eo casu, in quo posset expressa licentia postulari, & ob aliquem humanum respectum, vel pudorem, aut nonnullam difficultatem aduendi Superiorem munitur.

Et an peccet mortaliter Monialis, quæ Abbatis instanti cubiculum aliquas res occultauit ob reuerentiam? Ex p. 1. tr. 6. Ref. 31.

§. 1. **S**uppono, ex communi sententia, ut Religiosus det, vel accipiat aliquid sine voti paupertatis fractione, sufficere tacitam, vel probabiliter præsumptam Superioris voluntatem, etiam in eo casu, in quo posset expressa licentia postulari, & ob aliquem humanum respectum, vel pudorem, aut nonnullam difficultatem aduendi Superiorem, omittitur. Hanc sententiam docet D. Thomas *2. 2. quest. 32. ar. 8. ad 1. Valentia tom. 3. disp. 10. quest. 4. punct. 3. Lessius de iust. lib. 2. cap. 41. dub. 9. n. 8. Azorius p. 1. lib. 12. c. 1. quest. 2. 3. & 4. Molina de iust. tom. 2. disp. 276. Sa. tom. Eleemolynæ, n. 12. Ledesma in sum. tom. 1. tr. 4. c. 3. tom. 3. 1. Banez & Aragon in 2. 2. q. 32. ar. 8. cum aliis communitur.*

2. Hac veritate supposita, respondeo, in casu proposito Religiosum non peccare mortaliter: quia licentia tacita excusat Religiosum à transgressione voti paupertatis, quando rem aliquam accipit, vel alienat, in scio Superiore; credens tamen, quòd Superioris licentiam sic alienandi, vel recipiendi daret: quatenus displiceret illi talis alienandi, & accipiendi modus. Potest igitur esse Superior iniurius, ut ita dicam, quoad substantiam dandi, vel alienandi; & potest esse iniurius quoad modum: si est iniurius quoad substantiam rei, Religiosus peccat alienando, vel recipiendo; non autem si est iniurius quoad